

Irodalmi Olvasókör, éves beszámoló a csoport munkájáról 2019-ben

Az Olvasókör vezetője: Dr. Kovács Ilona nyug. egyetemi tanár (SZTE)

Az irodalom-foglalkozásokat a korábbiakhoz hasonlóan mindig csütörtök délelőtt tartottuk, 10-12 között (15 perc ráhagyással a későn érkezők miatt). Folyamatosan dolgoztunk, csak a nyár végén tartottunk pár hetes szünetet, illetve különböző okok miatt maradt el egy-két találkozás, de szerencsére nem sok. Már öt éve működik az Olvasókör, és elmondhatjuk, hogy több állandó tagján kívül sokan vettek részt változó ideig a felolvasásokon, és a létszám többnyire 5-6 és 12 fő között mozog.

A módszer sem változott lényegesen az évek folyamán, mivel a csoport tagjai szinte hétről hétre változnak, aszerint hogy ki van éppen nappali kórházban vagy szabadságon. Állandó tagnak csak 2-3 fő tekinthető, a többiek alkalmilag jönnek be, ezért otthoni olvasmányokra vagy felkészülésre nem tudunk támaszkodni. A könyvek és a szövegek beszerzése amúgyis nagy gondot okozna sokaknak, tehát az a bevett eljárás, hogy a kiválasztott szöveget én hozom minden héten, és 5-6 példányt másolok belőle azok számára, akik szeretik a felolvasás alatt is követni írásban a szóban forgó művet. Mivel a másfél-két óra alatt nemcsak felolvassuk a szöveget, hanem meg is beszéljük, értelemszerűen vagy rövidebb írásműveket választok, vagy a hosszabb művekből kisebb szemelvényeket emelek ki. Bevált az a módszer is, hogy ha a mű terjedelme elég nagy, és szemelvényeket olvasunk, akkor én írásban és szóban egyaránt összefoglalom a kihagyott részeket, hogy mindenki fogalmat alkothasson az egészről, és el tudja helyezni benne a kérdéses szövegrészlet helyét. Ez a módszer azért is jó, mert aki nem tudott minden alkalmon, illetve az előző felolvasáson részt venni, tehát mintegy belecsöppen egy hosszabb mű tárgyalásába, így legalább a korábbi részletekről mégis értesül, összefoglaló formájában. Elég mulatságos módon így aztán pl. a kisregényeknek a megbeszélése a „szappanoperák”, és műfajbeli elődjük, a tárcaregény szerkezetét követi: az előzményeket röviden csatoljuk az aktuális részhez, illetve mindig próbálom megjelölni, hogy melyik szereplő kicsoda és mi a szerepe.

A szerzők kiválogatása többféle szempont szerint történik. Csak prózával foglalkozunk, mert működik egy Verskör is az Alapítványban, és nem lenne értelme párhuzamosan dolgozni. A színdarabok megjelenítése pedig túl nehéz technikailag, tehát ilyen műveket legfőljebb filmről (dvd-ről) praktikus vetíteni (a keddi Filmklub keretében), és esetleg utólag megbeszélni, ha van rá igény. Volt már ilyenre példa, de nem jellemző az ilyesmi, mert túl bonyolult a megszervezése, annál is inkább, mert nem ugyanazok járnak minden foglalkozásra.

Legelőször is tehát arra törekszem a válogatásnál, hogy – ha lehetséges (és ez gyakran nehezen teljesíthető kritérium) – mulattató, de legalábbis tanulságos legyen a kiválasztott szöveg. További fontos szempont, hogy lehetőleg kapcsolódjon a nappali kórházba járók életéhez és tapasztalataihoz. Arra is szoktam figyelni, hogy a mondatok ne legyenek túl bonyolultak és hosszúk, mert azok befogadása élőszóban nehéz, és sokan nem szeretik párhuzamosan olvasni az elhangzottakat a lemásolt szöveggel. Általában véletlenszerűen alakul a szerzők névsora abból a szempontból, hogy magyarul írtak-e vagy idegen nyelven.

Az utóbbi időben valahogy mégis eltolódott a mérleg nyelve a magyar irodalom irányába, mert olyan sok kiváló (és élőszóban jól követhető) szerzőt találtunk részben a híres, nagy klasszikusok között (mint Jókai, Mikszáth, Karinthy, Krúdy, Kosztolányi és mások), részben olyan, napjainkra részben feledésbe merülő írók között, akik igen élvezetes műveket alkottak. Ilyen felfedezés-számba menő találatnak számított ebben az évben Hunyady Sándor életműve, akit ma már jobbára csak *A vöröslámpás ház* szerzőjeként tartanak számon (ezt a művét is leginkább a belőle készült Makk Károly-film miatt ismerik a legtöbben), holott egész kisprózája kiváló, ráadásul szelíden ironikus, sokkhatásokat kerülő, néhány kivétellel. Viszonylag hosszú időn keresztül az ő műveit olvastuk ebben az évben. Ugyanilyen kellemes meglepetés volt Lovik Károly több kisprózájának felolvasása, mert stílusában ő is a magyar irodalom legjobb adomázó hagyományait követi, és mulatságos, fordulatos szövegei sok területen lekötik a figyelmet. *Az Aranypolgár* című kisregénye pl. nemcsak fordulatos, de a XIX-XX. századi Budapest megismeréséhez is komoly támpont, és ez a vetülete sokunkat érdekelt a csoportból. Számomra is élmény volt hétről hétre az ő szövegeivel foglalkozni.

Természetesen szerepeltek a repertoárban külföldi írók is több művel (német, angol, francia, orosz, pl. Bunyin, Csehov, Stefan Zweig, Thomas Mann és mások), de ebben az évben a magyar szerzőknek köszönhattük a legtöbb kellemes és – remélhetőleg – hasznos percet az olvasócsoporthoz. Nagy örömmre szolgált, hogy több alkalommal is érdekes vita bontakozott ki az olvasottakról, a résztvevők nem némán követték a szöveget, hanem sokszor aktívan be is kapcsolódtak a róluk folyó beszélgetésekbe.

Budapest, 2019. december 17.

Kovács Ilona